

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Osztályozás

Tárgy

792

Hely

Idő

"1921"

Személy

Szerző:

Cím: *Látogatás a magyar színigazgatók nesztoránál*

Forrás:

*Uj Nemzedék*Bp.
(Hely)

1921.9.3

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Old)

Látogatás a magyar színigazgatók nesztoránál

— *Az Uj Nemzedék tudósítójától.* —

Krecsányi Ignác, a magyar vidéki színészet utatörő harcosa, ma betvenedik évén túl egy csendes budai házban lakik, ahol csak nagyon ritkán idézi fel a mult emlékeit, mert a hódolat, siker, ünneplés varázsos muzsikája után nagyon szomorúnak érezheti a jelent...

Lakása igen egyszerű, három kicsiny szoba, telve a színész és a direktor tréfáival. Itt lakik feleségével, *Krecsányiné Kiss Veronával*, a mult évtizedek ünneplott színésznőjével. Kedves, öreguras szívességgel fogad.

— Bizony kedves fiatal barátom, ötvennyolc évvel ezelőtt kezdtem a színészkedést a Népszínházban Moinár direktor alatt és tíz év múlva már színigazgató voltam. Keeskeméten játszott először a társulatom. Közülük ma már nem él senki...

— Rögtön, a pályám elején nagyon sok ellenséget szereztem a proporciós rendszer elleni küzdelemmel. Első voltam, aki hatszáz forint fizetést adott az énekesnőjének, míg a többi igazgatónál még lisztért és zsírért játszottak a színészek.

Az első küzdelmes évekről mesél, amelyeknek *Szatmár-Németi, Máramaros-Sziget, Miskolc, Szabadka* voltak a tanúi. Amikor nagynehezen megkapja a kassai színházat, már hírneve van. Egyik helyről a másikra hívják. Debreczenbe, majd Aradra, — ahonnan Tabajdi főispán jött érte — innen Temesvárra, ahol addig minden társulat megbukott. A temesvári színházról került Budára 1883-ban. Az első előadást, a Gascogne-i nemes immel-ámmal fogadta a közönség, de már a *bucuelőadás alkalmával betörték az ajtókat a sokaság, betódult a nézőtérre és tapsolt szakadatlanul...*

Huszonnégy éven át játszott társulatával Budán. És itt meg kell állni és el kell ismerni, hogy az akkori német ajka és német szellemű Buda megmagyarosítása elsősorban Krecsányi Ignác örök érdeme.

— Milven nagy áldozatba került az operák meg-

honosítása! — emlékezik. — Évről-évre több operát tudtam előadni, a társulatom fojton bővült. A gárda legjobbjai *Pálffy, Abonyi, Ditrói, Závodszi Teréz* voltak.

Krecsányi keze alól került ki a mai nagy énekesek és színésznők jelentős része. Sorban emlékezik most oly fényes nevű művészek akkor még szürke alakjaira...

— Nálam indult el *Környey*. Igen középszerű ember volt, Nagybeeskereken játszott, ahol feleségem egyszer rá is szólt:

— Maga minden jelenésről lekésik!

— Az ügyelő rossz emberem — mentegetődzött pirulva *Környey*.

— *Környey* nálam öt éven át baritonista volt. Jidőn egyszer *Don Carlost* énekelte tomboló sikerrel, már megirták róla a kritikusok, hogy az Operánál van helye... A Hajduk hadnagyából a „Kék szempár”-t az egész város dudolta utána...

— Azután *Szántó Gáspár, Medgyaszay Vilma, Maleczky Bianka*... Hiszen voltak egynehányan... sóhajt fel.

— *Rózsa S. Lajos* akkoriban a Népszínháznál volt kórista. Egyszer megszólít valaki a Horváthkertben: Szabad egy szóra...

— Kicsoda ön? — Kérdeztem.

— *Rózsa Sándor* vagyok.

— Az Istenért, — kiállítottam — talán a harminia unokaöccse?

— Nem... Szeretném... fel... izé... felvétetni magam...

Másnap próbát énekel. Nagyon meg volt ijedve. A Lajos névre én kereszteltem el. Igen szorgalmas volt, csak a hallásával bajlódtam eleinte. Ő meg azt hitte, hogy népszínműénekesnek született...

Száz és száz apróság, kedves emlék őlt testet az elbeszélésében a ma nagy művészeiről, akik — úgy látszik — egészen elfelejtették már, hogy mit köszönhetnek a nevelő kezeknek.

— Az életem egyik legszebb emléke 1901. évi *fiumei* vendéjátékom. Hogy ünnepeltek azok az

olaszok!... A konkurrens *Novelli* társulatot ünnepelesen meghívtam az előadásaimra, mire azok a legjobb barátaink lettek. *Mikor Bánk bánt, a drámát* előadtuk, egész *Fiume* tombolt, ünneplott... — *Azután a triezsi diadalut*. Szinte hihetetlen, hogy ebben a java olasz városban, hogy megszerették...

Pozsonyhoz is érdekes emlékek fűzik. Mikor odajött a társulatával, azt mondták az emberek: *Der will uns magyarisieren? Da kann e' wart'n!* — Egy hónap múlva csupa táblás ház előtt játszott a Krecsányi-társulat...

Az öreg művész arcára fáradt, szomoru mosoly húzódik és félbe hagyja a daliás idők meséjét... Lent a Döbrentei-téren dübörögve szalad egy teherautó, villamosok csöngetnek.... Vajjon gondol-e valaki egy letűnt korszak fáradt, ősz munkására...